

TÜRKİYE 10. ENERJİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi'nin (DEK-TMK) 27-30 Kasım 2006 tarihlerinde İstanbul'da Harbiye Askeri Müze ve Kültür Sarayı'nda gerçekleştirdiği Türkiye 10. Enerji Kongresi'nin sonuç bildirgesi yayımlandı. Bildirgede, Türkiye'deki arz güvenliği ve yatırım açığı sorununun altı çizildi.

Sonuç bildirgesinde, dünyadaki petrol ve doğalgaz tüketimi ile fiyatlardaki belirsizliğe işaret edilerek, Türkiye'nin dış kaynak bağımlılığının dikkatle yönetilmesi gerektiği kaydedildi. "Bu nedenlerle enerji tüketiminde yerli kaynakların payı süratle artırılmalıdır" denilen bildirgede, dünyadaki iklim değişikliği politikalarına da atıfta bulunularak, ülke çıkarlarına uygun politika ve hedefler ile alternatif senaryoların hazırlanması istendi.

Türkiye'nin uzun vadeli bir enerji stratejisinin bulunmadığına dikkat çekilirken, acilen uzun vadeli bir strateji gereksinimi olduğu ortaya konuldu. Bildirgede, arz ve talep tahminlerinin ülke gerçeklerini daha iyi yansıtan gelişmiş modellerle ve uzman kadrolar eliyle yapılmasının sağlanması da gündeme getirildi.

"Türkiye'de elektrik enerjisinde bir arz güvenliği tehlikesi mevcuttur" saptamasına yer verilen bildirgede, "Yeni üretim tesislerinin devreye alınması, mevcutların rehabilite edilmesi, dağıtımdaki kaçak ve kayıpların azaltılması ve talebin yönetilmesi ile ilgili olarak bir acil durum planı hazırlanarak uygulamaya konulma-

lıdır. Acil önlemler alınmadığı takdirde, 2009 yılından itibaren ülkede elektrik enerjisi yetersizliği ile karşı karşıya kalınması büyük olasılıktır" uyarısı yapıldı.

Sonuç bildirgesinde, rekabet ve serbest piyasa kavramlarının tam olarak anlaşılmadığı görüşüne yer verilerek, "modelin öngördüğü rekabet olgusu gerçekleştirilemediği, arz güvenliğinin tehlikeye düştüğü" kaydedildi. Serbest piyasa modelinde özel-kamu ayrımı yapılmadan her iki kesimin yatırım yapmasının sağlanması istenilirken, kamu kuruluşlarının özzerleştirilmesi önerildi. Bildirgede şöyle denildi:

"Üretimden tüketimin son noktasına kadar enerji verimliliğinin artırılması ve Türkiye ekonomisinin daha az enerji yoğun hale getirilmesi ile sadece enerji arz güvenliğimiz arttırılmayacak, ayrıca ithalat bağımlılığımız ve bunun ekonomik yükünün azaltılmasına, yeni enerji tesisleri yatırım ihtiyaçlarının ötelenmesine, hava kirliliğinin ve iklim değişikliği etkilerinin azaltılmasına ve yeni istihdam alanlarının yaratılmasına katkı sağlanacaktır. Bu nedenle enerji verimliliğine yatırım destekleri sağlanmalı ve bunun için bir fon oluşturulmalıdır."

Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynakları açısından şanslı olduğu anımsatılırken, "Başta hidrolik kaynaklarımız olmak üzere büyük-küçük ayrımı yapmadan, yatırımların hızlandırılması amacıyla bulunacak yenilikçi yaklaşımlarla bu kaynakların geliştirilmesi teşvik edilmelidir.

Sınır aşan sular üzerindeki planlanan santraller ile depolu santraller de bir sahip oldukları avantajlar nedeniyle bir an önce gerçekleştirilmelidir" denildi.

Türkiye'nin hiçbir enerji seçeneğini göz ardı etmemesi argümanı ile nükleer enerjinin de göz önünde bulundurulması görüşü ileri sürülen bildirgede, nükleer enerjinin teknolojik, ekonomik ve atık sorunları açısından sağlıklı olarak değerlendirilmesi, kamuoyunda her yönüyle tartışılması önerildi.

Türkiye'nin köprü konumuna atıfta bulunularak, "Sadece transit olma konumu değil, naklettiği enerji kaynaklarının ticaretinde de söz sahibi olacak şekilde anlaşmalar bağlanmalıdır. Bu şekilde ülkenin Dünya enerji sektöründeki stratejik önemi daha da artacak, içerideki arz güvenliğine de olumlu katkı sağlanacaktır" denildi.

Kömür, petrol ve doğalgaz üretiminin artırılması için arama faaliyetlerine hız verilmesi de gündeme getirilirken, şu öneri sunuldu:

"Özellikle kömür ve yenilenebilir öz kaynakların verimli ve çevre dostu teknolojilerle değerlendirilmesini ve hızlı bir şekilde piyasada kullanılmasını sağlamak üzere AR-GE destekleri kanalize edilmeli, sektörel AR-GE kuruluşlarının oluşması sağlanmalıdır."

Bildirgede, AB müzakere sürecinde uyum çalışmalarının yanı sıra dinamik şekilde değişen mevzuatın izlenmesi gerektiği de kaydedildi. ■